

Rom 6, 23

23: For syndens lønn er døden, men Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre.

Syndens lønn er døden. Her settes igjen døden opp som motsetning til "evig liv". Det viser at her tales det om den evige døden. Den legemlige døden regnes jo for å være det største onde som finnes i denne verden. Til sammenlikning kalles derfor den straffen som venter den ugudelige, også "den annen død" (Åp 21: 8). Med det samme språkbruket taler også Skriften gjennom Herrens egne ord: "Jeg er livets brød. Deres fedre spiste manna i ørkenen og døde. Dette er brødet som kommer ned fra himmelen, for at man skal ete av det og slippe å dø. - Hvis noen eter av dette brødet, skal han leve evig". "Den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø", osv.

Døden er syndens rettfærdige gjengjeldelse. Men det evige liv er derimot ingen gjengjeldelse, eller lønn, for noen lydighet eller troskap hos oss. Det finnes ingen helgen som fortjener evig liv. Nei, Guds ord sier tvert imot her uttrykkelig at Guds nådegave er evig liv. Disse ordene forkynner to ting. Først at den gaven Gud gir oss, er evig liv, eller en uendelig salighet i himmelen. Dvs. at noe mindre gir han ikke til noen som helst av sitt folk. Og dette er jo den aller største gaven som noen gang kan bli gitt. Derneft sier dette ordet oss at det evige liv er en gave, en nådegave! En foræring, en fri gave, er jo ingen lønn for noen innsats. En nådegave er da heller ikke noen fortjeneste for noe vi har gjort eller lidd som Kristi etterfølgere. Nei, det er, som ordet her sier, en nådegave. Her bemerker noen at den store nådegaven, som fører til evig liv, er Kristus og det han har utrettet, og at slutten på vår forening med ham og vår vandring ved troen, blir det evige liv. Alt dette er sant, men det er ikke det Paulus taler om på dette stedet.

Hans konkrete hensikt her er å presisere at hele det evige livet er en nådegave. Han vil ikke en gang skildre det som en følge av vår tro og etterfølgelse av Kristus. For da kunne noen straks blande inn noen fine tanker om en slags fortjeneste. Nei, apostelen sier klart og greit at "Guds nådegave er evig liv". Denne sannheten understreker han også sterkt når han i Ef 2: 8-9 sier: "For av nåde er dere frelst, ved tro, og det er ikke av dere selv, det er Guds gave, ikke av gjerninger, for at ikke noen skulle rose seg".

Slik holder Gud gjennom sitt ord, livet og døden fram for oss. På den ene siden: "vrede og harme, trengsel og angst". På den andre siden: "evig liv, herlighet og uforgjengelighet" (Kap. 2: 7-9). Hvert eneste Adams barn skal én gang til slutt komme til den ene eller den andre av disse evighetsstilstandene. Dette siste verset i kapitlet retter vår oppmerksomhet mot hver enkelt av disse utgangene på vårt liv. Og årsakene til en pine som aldri tar slutt, såvel som for en evig salighet, framgår klart. Det sier: "Syndens lønn er døden, men Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre". La oss tenke grundig over begge disse mulighetene for slutten på vårt liv!

Den døden som omtales her, er den første straff Gud advarte menneskene mot, hvis de overtrådte hans bud. Iflg. Skriften besto døden både i noe de skulle miste, og i en konkret, forferdelig tilstand. De som ikke blir frelst, skal ikke bare bli fratatt alt som er godt. De skal også bli oversvømmet av alt det som er vondt og forskrekkelig. Det største gode en jordisk skapning kan få, er å få leve under Guds kjærlighet. Hvor vond blir ikke da straffen ved å være fratatt muligheten for å oppleve denne kjærligheten, og isteden må leve under tyngden og vissheten av å være under Guds vrede! De fordømte vil ikke få se det minste tegn på omtanke eller mildhet fra Gud, men bare oppleve alle slags bevis på hans vrede og unåde. Etter apostelens forferdelige skildring skal de bli straffet med "en evig

fortapelse borte fra Herrens åsyn og borte fra hans krafts herlighet, når Herren Jesus blir åpenbart fra himmelen med sine mektige engler. Da tar han hevn med flammende ild over dem som ikke kjenner Gud, og over dem som ikke er lydige mot vår Herre Jesu Kristi evangelium" (2Tess 1: 7-9).

Denne straffen skulle altså ramme både menneskets sjel og legeme, og bærer i seg alt forferdelig. Den ruller opp for menneskene all fortid, nåtid og framtid. Når det gjelder fortiden, skal de ugudelige gjenoppleve syndene de har begått, alt det gode de misbrukte, den nåden de forkastet, og falske fornøyer de lot seg bedåre av. I nåtid skal de få se de rettferdiges ære og salighet, som de selv nå er skilt fra i all evighet (Visd, kap. 5) og isteden lever i det forferdelige samfunnet med djevelen og hans engler, dømt til deres grusomme tyranni i all evighet. Når det gjelder framtiden: Skrekken over deres uforanderlige tilstand skal bli desto mer uutholdelig når de får se at det aldri tar slutt. De vil også gripes av et raseri mot Gud, som de vil hate som fiende. Et hat som aldri vil kunne minskes eller forandres.

Det er helt klart at de ufrelstes straff skal være av forskjellig grad. Kristus har selv uttalt det, når han sier at Tyrus og Sidon skal få det lettere på dommens dag enn de jødene som hadde sett alle hans gjerninger, og likevel ikke omvendte seg. Denne straffen fullbyrdes av den guddommelige rettferdigheten. Da kan en være sikker på at lidelsene til fullkommenhet skal være avpasset etter brottsverket. Og brottsverket skal ikke bare bedømmes etter de syndene menneskene har begått, men også etter hvor opplyst om Guds rike den som dømmes har vært, og hvor bevisst de har turet fram i ubotferdighet. Når det gjelder selve syndene, så er de selvsagt, fra én side sett, alle like. For de er alle sammen brudd på den hellige og allmektige Guds lover. Sett fra andre sider, er de svært ulike, både når det gjelder den indre ondskapen, og når det gjelder selve gjerningen. Det gjøres med rette forskjell på i hvilken grad synden er utført. Det ser en også på Kristi egne ord om vrede overfor en bror (Mat 5: 22).

Kristus gjør også forskjell på budene i Guds lov når han sier at budet om at vi skal elske Gud, er det største og mest betydningsfulle budet. Derfor må synd mot lovens første tavle være de største syndene. Men dernest blir også syndens skyld forskjellig etter hvor forskjellig grunnlag i kunnskap og opplysning menneskene har. Det viser også Herren når han roper sitt vé over de stedene han hadde gjort de største gjerningene, og de likevel ikke hadde omvendt seg (Mat 11: 21-24). Men ulikheten i straff som disse vil oppleve, går selvsagt ikke på den del av straffen som gjelder det de ufrelste har mistet. For i det forholdet står alle de fortapte likt. Forskjellen går bare på avstraffelsene, som rammer dem individuelt, etter Guds rettferdighet og allmakt.

Noen mer fullstendig kjennskap til hvordan straffen over de fordømte er, har vi jo ikke, ut over det enkelte ord og bilder i Den Hellige Skrift gir oss anelse om. Og måtte så heller ikke noen blant oss oppleve nærmere kjennskap til dette -! Både når det gjelder spørsmålet om hva slags, og om varigheten av de fordømtes straff, så vil de ubotferdige og vantro alltid forsøke å overse det Ordet forkynner om disse tingene. Men det ligger noe som vi rygger for med vår tanke, i slike ord fra den evige sannhetens munn som: "evig ild", og "en mark som ikke dør". Om ordet "evig" ikke alltid betyr en endeløs, men av og til bare et meget lang tid, så bør vi legge merke til andre uttrykk som forklarer ordets mening i denne forbindelsen. Tenk bare på at Kristus tre ganger i en eneste tale bruker denne fryktinngytende skildringen: "hvor deres mark ikke dør, og ilden ikke slokkes" (Mark 9: 43-48).

Uansett hvordan en så vil tyde uttrykket "den evige ild", så kan de nevnte ordene av Sannhetens egen munn ikke mistydes. Det kan ikke bety noe mindre enn en slik lidelse som et naturlig legeme opplever i en naturlig ild. Men en naturlig ild brenner opp emnet sitt, og så slokner den. Da må en ild "som ikke slokkes" bety at den fordømtes lidelse aldri skal opphøre. Den guddommelige rettferdigheten og allmaktens dom innebærer altså en evighets lidelse under hans vrede. Uttrykket:

hvor deres mark ikke dør", taler også om en uendelighet i pine. På samme måte som ilden slokner når emnet er brent opp, slik dør også marken når det han levde av er spist opp. Men her sier altså Kristus at denne marken aldri dør. Dette forteller også at den fortapte aldri skal oppleve noen slutt på lidelsene. Skriften sier også at Guds fiender skal kastes i "ildsjøen som brenner med svovel". En sjø med bølger, er skildringen av den kval og lidelser som skal oversvømme Guds fiender. Det blir forferdelig når denne sjøen ikke er av vann, men av flytende ild.

Men til sine gjentatte ord om "den mark som ikke dør, og ilden som ikke slokkes", føyer Herren disse ordene, som en grunn og forklaring: "For enhver skal bli saltet med ild, og hvert offer skal saltes med salt". Med disse ordene avskjæres enhver tanke om at det som skjer, er en tilintetgjørelse, eller med en mulig framtidig gjenoppbyggelse til frelse. Ifølge den levittiske loven skulle offerdyrene som var slaktet, saltes med et salt som ble kalt "Guds paktssalt". Saltet er et bilde på uforgjengelighet, og betegnet i nevnte levittiske bruk, varigheten/uforgjengeligheten av Guds pakt med de troende. Men nå sier Herren her at hvert offer for hans rettfærdige dom skal "saltes med ild". Hver fordømt synder skal bevares uforgjengelig ved selve ilden, for at den straffen som er bestemt for ham skal fortsette i all evighet. Guds rettfærdige hevner skal gjøre vredens barn udødelige i deres elendighet, slik at dette ikke skal ha noen ende - på samme måte som de rettfærdiges salighet.

Med klare ord, eller i skildrende bilder, taler altså Den Hellige Skrift om den forskrekkelige sannheten at de fordømtes straff skal være evig, uten noen ende. Og at et stort svelg er festet mellom de frelste himmel og stedet hvor de dømte er, slik at ingen kan komme over fra det ene stedet til det andre. At dette er vanskelig å fatte for oss, har flere årsaker. Først og fremst kommer det av at vi følelsesmessig ikke holder ut tanken på noe slikt. Og noen mennesker er så fullstendig styrt av sine følelser, at dette helt bestemmer over hva de tror. Dernest kommer det av at vi aldri fullt ut fatter Guds storhet, eller hva som blir resultatet når et menneske forakter eller støter den store, majestetiske Skaperen. Vårt falne, ugudelige hjerte frykter ikke Gud. Å synde mot Gud er likesom ikke noe alvorlig. Derfor kan vi ikke begripe at synd mot Gud fortjener noen evig straff.

I tillegg fatter vi aldri det store i den forsoningen Gud har gitt verden gjennom sin evige Sønnens død, som gjør at ingen behøver gå fortapt for sine synder, bare han har sitt liv i Sønnen. Mens derimot det å ikke ha bruk for Guds Sønn er en så forferdelig forbrytelse at våre tanker ikke kan fatte det. Derfor vil ingen hedning få så stor straff som kristne som ikke angre og vender om fra sine synder.

Til sist nevner vi tvilen, som også trenger seg inn, som et verk av den gamle bedrageren. Han som sa til kvinnen: "Dere kommer slett ikke til å dø", oversvømmer nå verden med den samme giften. Dette gjør at mange som ellers nok holder Skriften for sann, og ser at Kristus selv taler klart om den evige straffen, i dette spørsmålet forkaster Guds ord, fordi de synes det strir mot hans barmhjertighet. Overstrømmende nådig tar Gud imot alle som søker nåde, og forlater alle deres synder, forbrytelser og overtredelser. Men den gamle slangen skjuler nå fullstendig for dem, det alle andre Guds gjerninger viser, at Gud må være like sterk i sin straffende rettfærdighet og makt over sine fiender, som i sin rettfærdige barmhjertighet over de som søker ham. Dette tåkelegger altså nå fienden. Denne og flere andre grunner gjør at selv om menneskene tror at det de frelste oppnår er en evig tilstand, så er det mange som ikke vil være med på at de ufrelstes straff er evig.

Men tenk da alvorlig over at den samme Herren som har gitt oss, og lover Guds barn den evige saligheten, også selv har forkynt at en evig straff venter de som forkaster ham. Han bruker akkurat de samme ordene om fordømmelsens uendelighet, som om salighetens. Han sier: "Disse skal gå bort til evig straff, men de rettfærdige til evig liv" (Mat 25: 46).

Hvordan skal Guds barn kunne prise Guds store nåde høyt nok, her i livet og i evigheten? Tenk, de er ført ut fra vantroens mørke, og fikk ta imot den frelsen som rekkes oss i Kristi evangelium! Så nå kan

de fryde seg mens de venter Guds Sønn fra himmelen, han som har fridd oss fra vreden som kommer! Vi ærer og priser hans navn! Selv sier han uttrykkelig: "Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, han har evig liv og skal ikke komme til dom, men er gått over fra døden til livet".

Evig liv. Dette er det som skal gis Guds folk den dagen Herren kommer for å forherliges i sine hellige. Men hva dette evige livet innebærer, vil vi nok ikke kunne gjøre oss opp noen klar formening om, mens vi er her i livet. Johannes sier: "Det er ennå ikke blitt åpenbart hva vi skal bli, men vi vet at når Han blir åpenbart, skal vi bli lik ham, for vi skal se ham som han er". Her i livet ser vi bare Herrens herlighet som i et speil. Men vi skal "bli forvandlet til det samme bilde, fra herlighet til herlighet, som av Herrens Ånd". Og fordi vi nå bare ser ham som gjennom et tåkete glass, så skjer også vår forvandling bare gradvis, litt etter litt. Men når vi ser ham "ansikt til ansikt", og "erkjenner slik som jeg også fullt ut er kjent", da skal bildet straks bli fullkomment.

I det evige liv skal Guds barn kjenne Gud og hans hemmeligheter klart. De skal oppleve hans kjærlighet fullkomment og uforanderlig. Da eier de en trøst og fred i sjelen som de nå ikke kan fatte. En fullkommen enhet og samdrettighet mellom legeme og ånd. Kort sagt: I samklang og sammensmeltet med alt som kan glede og fryde et hellig sinn. Alt dette blir gitt oss. Og det skal ikke tilmåles etter hvor mye en jordisk skapning er i stand til å motta - men etter hvor mye Den Allmechtige Gud er i stand til å gi sine barn -! Og etter hvor mye Kristi person og hans fullbrakte verk har fortjent. For denne frelse og salighet mottar de bare i kraft av at de er forenet med ham. Altså: på grunnlag av hans fortjeneste. For han har kjøpt denne frelsen med kraften av sitt blod.

Derfor: Bare så mye som vi kan fatte av vår Frelses storhet, herskermakt og herlighet, - bare så mye kan vi fatte av storheten, herligheten og rikdommen i den evige salighet han vil gi sitt folk. Men med den forskjell det alltid vil være mellom denne verdens skapninger og selve Skaperen. Skriften taler om en "fylde av glede er det for ditt åsyn, livsalighet ved din høyre hånd i evighet". Den taler om "rettferdighetens krans", om å "sitte med Kristus på hans trone, slik han også har seiret og satt seg med sin Far på hans trone". Dette er sterke og vidunderlige antydninger om den likhet med Kristus som vi skal få når vi får se ham som han er. "Salige er de som er innbudt til Lammets bryllupsmåltid!"

Og denne saligheten skal bli evig og uten ende. For Gud gir denne saligheten på et overnaturlig grunnlag. Det er en nådegave. Det er av bare nåde. Og det er en gave. Følgelig er det også et grunnlag som er fri for alle forandringer som naturen er utsatt for. Slik var det ikke med Adams salighet, i Paradis. Den stod på en naturlig grunn, og kunne derfor forandres. Himmels salighet skal være evig. For Gud gir den ikke som arbeidslønn til dagarbeidere, men som en arv uten betingelser, til barn. Herren Kristus sier: "Trellen blir ikke i huset til evig tid: Sønnen blir der til evig tid". Gud gir det evige livet som gave, en foræring, en nådegave, en ugjenkallelig gave. Det er dette som ligger i apostelens ord: "Guds nådegave er evig liv". Ikke noe som kan medføre forandringer, skal få komme til i himmelen. Ikke naturens forgjengelighet, for "dette forgjengelige må bli ikledd uforgjengelighet". Heller ikke synden, for den skal være helt borte. Ikke Satans fristelser, for han skal ikke få slippe inn der. Kort sagt: Gud har skapt og gjenløst menneskene til evig liv, og ettersom det er Gud, den evige, som har både gjort og sagt det, skal vår salighet ikke opphøre før Gud opphører å være Gud. "Guds nådegave er evig liv".

i Kristus Jesus, vår Herre. Det evige liv, når det gjelder vår side av saken, er sikkert og visst en fri gave. Det har ingenting kostet. Vi har ikke bidratt med noe til å fortjene eller motta Livet. Likevel får vi slett ikke denne gaven for intet. Den har kostet en annen ganske mye. Den gis oss bare "i Kristus Jesus". Bare gjennom ham er det skjedd en forsoning mellom Gud og mennesker. Det er stiftet fred, forsoning er gjenopprettet, og evig salighet er oppnådd. Både de minste og de største gavene blir gitt

oss bare i ham. Selv ble han gitt oss av Faderen, til forsoning. Han har betalt løsesummen og kjøpt den evige nåden for alle mennesker. Som vår hyrde og salighetshøvding, har han også gjort at vi fikk del i denne nåden alt mens vi lever her på jorden. Slik taler han til Faderen: "Herliggjør din Sønn, for at din Sønn også kan herliggjøre deg, slik du har gitt ham makt over alt kjød, for at han skulle gi evig liv til alle dem som du har gitt ham". Videre sier han: "Mine får hører min røst, og jeg kjenner dem, og de følger meg". "Og jeg gir dem evig liv".

Paulus tilføyer: "Vår Herre". Alle kristne bør alltid holde klart for seg at Jesus Kristus er deres Herre som har kjøpt dem fri fra synden og djevelens vold. For at de skal være hans egne, tjene og ære ham som deres rette herre både her i livet og i evigheten. Han er Herren både over levende og døde. For ham skal alle kne bøye seg, og for hans domstol skal alle en gang stå. Det er dette Paulus vil ha talt til oss gjennom ordene i dette verset.

Det er stor grunn til å legge merke til likheten mellom hvordan Paulus i siste vers i forrige kapittel avslutter læren om rettferdiggjørelsen, og hvordan han her avslutter læren om helliggjørelsen. Der sa han at "nåden skal herske ved rettferdighet til evig liv ved Jesus Kristus, vår Herre". Her sier han at "Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre". Alt er av nåde, alt er en fri gave. Alt er gitt oss gjennom og i "han som ble gitt for våre overtredelser, og som ble oppreist til vår rettferdiggjørelse" (Kap. 4: 25). Lovet være Gud for hans veldige gave!

Så har nå Paulus i dette kapitlet gått grensegang omkring den store læren om vår rettferdiggjørelse av nåde uten gjerninger. Han har reist en mur mot fiendtlige beskyldninger og misbruket om at denne læren skulle gi dekning for å fortsette et liv i synd. Han har vist at i rettferdiggjørelsen ligger tvert imot den eneste grunnen, ja roten og kraften til en sann helliggjørelse. For i den samme troen blir vi inderlig forenet med Kristus. Det er også dåpen et ytre middel til. For i den ikles vi først Kristus og all hans fortjeneste. Og for det andre blir vi forenet med ham til en død lik hans død, og en oppstandelse lik hans oppstandelse. Når vi slik er forenet med ham, har vi hans Ånd i hjertet vårt. Dermed står vi ikke bare i hans pakt, og i hans tjeneste, men er "av hjertet blitt lydige", glade og villige til å leve for ham og med ham, og ikke lenger tjene synden.

Nei, det er langt fra at nåden skulle gi dekning for synd. For det er faktisk bare når vi "ikke er under lov, men under nåde" at synd ikke skal få herske over oss. Bare da er det vi har den villige ånden og frihet fra syndens herredømme. Bare da gir Herren oss sin kraft, som er sterk - bare i de som selv er svake. Men denne nåden må fremdeles stadig støttes med oppmuntringer og formaninger, som Paulus da også har gitt oss her. Samtidig har han til slutt skildret fruktene, både av å være tjener for synden, og av å være tjener for rettferdigheten. Av å være tjener for synden: Først et skammens liv, og deretter den evige død. Av å være tjener for rettferdigheten: Først helliggjørelse, og deretter evig liv. Men alt dette gode bare "i Kristus Jesus, vår Herre". Slik har vi nå den guddommelige læren klar. Måtte Herren selv gi oss den nåde at vi ikke bare vet om og forstår dette, men også har en levende erfaring og øvelse i det. Så skal vi sikkert nok også til slutt få det "frukten som fører til helliggjørelse" har "som mål": "evig liv" (v. 22). Amen.